

کد مطلب : ۱۰۰۱۲۹

ایالات متحده آمریکا از زمان بعد از جنگ جهانی دوم و به خصوص در دو دهه اخیر، یعنی پس از سقوط شوروی که فضای مناسب‌تری برای گسترش نفوذ این کشور فراهم شد، همواره در پی استقرار نیروهای نظامی و تاسیس پایگاه‌های نظامی در نقاط مختلف جهان برآمده است و از این نیروها به صورت مستقیم علیه برخی کشورها و یا به عنوان ابزاری برای اعمال فشار به مخالفان خود در نقاط مختلف جهان استفاده کرده است.

پنتاگون پس از سال ۲۰۰۲ و جوه قابل توجهی را با هدف ساخت، تجهیز و گسترش پایگاه‌های نظامی زمینی، هوایی و دریایی خود در منطقه خلیج فارس و مناطق نزدیک به آن اختصاص داده است که به گفته کارشناسان بزرگترین هدف آمریکا از این کار جلوگیری از نفوذ جمهوری اسلامی ایران است. آمریکا در ترکیه، عراق، کویت، عربستان، بحرین، قطر، امارات متحده عربی، عمان، افغانستان، پاکستان و قرقیزستان پایگاه نظامی دارد و یا از پایگاه‌های این کشورها استفاده می‌کند.

۱- کویت ۶ پایگاه در اختیار نیروهای آمریکایی گذاشته است، این پایگاه‌ها در شهرها و مناطق دوحا، کابلز، آرنیجان، احمد الجابر، علی سالم و مینا الاحمدی قرار گرفته‌اند و در جریان حمله نیروهای آمریکا به عراق از یک نقش محوری در حمله و پشتیبانی نیروهای ارتش آمریکا برخوردار بودند. فرودگاه نظامی کویت که برای آمریکایی‌ها آغوش باز کرده پایگاه هوایی احمد الجابر با ۱۳۴ کیلومتر فاصله از مرزهای جمهوری اسلامی ایران است. این پایگاه عظیم با چهار مجموعه آشیانه مستحکم بتونی و تعداد زیادی آشیانه سایبانی و باندهایی با بیشینه طول ۳۰۰۰ متر قابلیت پذیرش انواع هواپیماهای نظامی را دارد. کمپ‌های استقرار نیروهای ارتش آمریکا نیز بجز کمپ درمانی نیویورک شامل کمپ‌های Doha با ۹۴ کیلومتر، Buehring با ۱۰۴، Spearhead با ۱۰۹، Patriot با ۱۲۳ و arifjan با ۱۲۶ کیلومتر فاصله از ایران هستند. کشور کوچک کویت که بیشتر شبیه به یک پادگان بزرگ نظامی آمریکا است در بردارنده دو پایگاه هوایی و ۶ کمپ نیروهای ارتش این کشور است. پایگاه هوایی علی السالم با ۱۱۵ کیلومتر فاصله از مرزهای کشورمان قرار دارد. مجموعه آشیانه‌های این پایگاه در دو منطقه جنوب و شمال غربی و محوطه نگهداری هواپیماهای ترابری نیز در شرق آن قرار دارند. طول باندهای این پایگاه هوایی حدود ۳۰۰۰ متر بوده و ظرفیت پذیرش هواپیماهای سبک و سنگین را دارد.

۲- بعد از کویت، قطر بیشترین پایگاه را در اختیار نیروهای ارتش آمریکا قرار داده است که تعداد آنها تا قبل از جنگ عراق [۵ پایگاه](#) اعلام شده بود. این پایگاه‌های پنج‌گانه نظامی، در سال‌های اخیر بارها و بارها از سوی ارتش آمریکا برای انجام مانورهای نظامی و همچنین حمله به عراق مورد استفاده قرار گرفتند. آخرین باری که این پایگاه‌ها به طور گسترده به فعالیت در آمدند به تابستان سال ۲۰۰۶ باز می‌گردد که در ماجرای جنگ ۳۳ روزه حزب‌الله و اسرائیل بارها و بارها مقادیر کلانی از امکانات و تجهیزات نظامی را به اسرائیل منتقل کردند و عملاً به مهم‌ترین مرکز پشتیبانی اسرائیل در خلیج فارس تبدیل شدند.

به راستی که ابرپایگاه (Super Base) آمریکایی‌ها در منطقه، پایگاه هوایی الحدید در قطر است. این پایگاه که تقریباً در مرکز کشور کوچک قطر واقع شده ۲۷۸ کیلومتر با سواحل کشورمان فاصله داشته و کلکسیون از انواع هواپیماهای آمریکایی در آن یافت می‌شود. هواپیماهای بمب‌افکن تقریباً پنهانکار (رادارگریز) بی-۱بی، ترابری سی-۱۷، سی-۱۳۰، سوخت رسان‌های کی-سی-۱۳۵ و کی-سی-۱۰، هواپیماهای گشت دریایی اوریون و هواپیمای جاسوسی الکترونیکی جوینت استارز در این مکان مشاهده می‌شود و گزارش شده که جنگنده‌های اف-۱۶ نیز در آن موجود هستند.

اگرچه قطر نیروی هوایی ندارد اما دولت این کشور در سال ۱۹۹۶ اقدام به ساخت پایگاه هوایی الحدید با هزینه‌ای بالغ بر یک میلیارد دلار کرد. هدف از این اقدام کاملاً مشخص بود: «جذب ارتش آمریکا». در سپتامبر سال ۲۰۰۱ میلادی روند فرود و پرواز هواپیماهای نظامی آمریکا از این پایگاه شروع شد و پیش از آن که سال ۲۰۰۲ میلادی شروع شود تانک‌ها، نیروهای زرهی، زاغه‌های مهمات، تجهیزات پیشرفته ارتباطی و سایر ادوات ارتش آمریکا به علاوه هزاران نیروی نظامی در این پایگاه و اطراف آن استقرار یافته بودند. دولت قطر در سال ۲۰۰۵ با اختصاص ۴۰۰ میلیون دلار مرکز فرماندهی و کنترل پیشرفته‌ای احداث کرد که با توجه به عدم پیش بینی نیروی هوایی در ارتش این کشور عملاً توسط آمریکایی‌ها مدیریت می‌شود. دولت قطر به تنهایی بار مالی گسترش زیرساخت‌های نظامی ارتش آمریکا در این کشور را بر دوش نکشیده و پنتاگون هم طی یک دهه گذشته بودجه‌های کلانی را صرف گسترش و ارتقای تاسیسات نظامی قطر کرده است. به عنوان نمونه پنتاگون حد فاصل سال‌های ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۹ میلادی در مجموع ۲۰۹ میلیون دلار برای توسعه زیرساخت‌های نظامی در این شیخ نشین نفت‌خیز اختصاص داد.

۳- ترکیه زیر نظر مستقیم آمریکا و به طور رسمی یک پایگاه نظامی را در قطر، که اولین پایگاه نظامی این کشور در خاورمیانه است، راه اندازی کرد. این پایگاه نظامی بخشی از ائتلاف سنی‌ها با هم و شکل‌گیری جبهه ائتلاف ترکیه، قطر و عربستان است. تحلیلگران بخش امنیتی خلیج فارس عنوان می‌کنند ترکیه و قطر به خاطر عدم اطمینان به ایران با هم متحد شده و در عین حال حامی دشمنان ایران هستند. کشورهای حاشیه خلیج فارس فکر می‌کنند از آنجایی که آمریکا دیگر ایران را به عنوان یک تهدید تلقی نمی‌کند، بنابراین منطقه را ترک خواهد کرد. قطر فاقد قدرت نظامی قابل توجه در منطقه است و این ابتکار نظامی، موجب بر طرف شدن ضعف این کشور در منطقه خلیج فارس شده و قابلیت‌های دفاعی این کشور را افزایش می‌دهد. برای ترکیه نیز این پایگاه نظامی موجب عرض اندام بیشتر این کشور در خلیج فارس شده و دسترسی این کشور را به بازار پرسود منطقه میسر می‌سازد و نقش این کشور را در ترتیبات امنیت جهانی انرژی فراهم می‌آورد.

۴- کشور بحرین نیز [۴ پایگاه نظامی](#) را در خاک و جزایر خود به آمریکایی‌ها واگذار کرده است، از جمله می‌توان به پایگاه دریایی المنامه، پایگاه لجستیکی المحرق و همچنین نقاطی که ناوهای یو اس اس واشنگتن و یو اس اس آبراهام لینکلن مستقر شده‌اند، اشاره کرد. این پایگاه‌ها هم‌اکنون از مهمترین پایگاه‌های آمریکا در منطقه خلیج فارس محسوب می‌شوند که در مواقع حساس از سوی نیروهای آمریکایی مورد استفاده قرار خواهند گرفت.

[محل استقرار ناوگان پنجم دریایی آمریکا در بحرین](#) تنها ۲۰۰ کیلومتر از سواحل کشورمان فاصله دارد. در این پایگاه چندین فروند ناوشکن و ناو آمریکایی با تجهیزات و تسلیحات مستقر است. نیروی دریایی ایالات متحده حداقل سال‌های ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۹ میلادی ۱۵ میلیون دلار در بحرین هزینه کرد تا زیرساخت‌های مناسب برای حضور خود در این کشور را فراهم آورد. شرکت مقاطعه‌کاری EMTA هم‌اکنون در حال اجرای پروژه‌ای ۱۰ میلیون دلاری برای احداث شهرکی از چادر برای اسکان دادن نیروهایی است که در مسیر عبور از خاورمیانه ممکن است در بحرین اتراق کنند. دیگر محل مهم مورد استفاده آمریکایی‌ها در بحرین پایگاه هوایی شیخ عیسی نیروی هوایی این کشور است که ۲۳۸ کیلومتر دورتر از سواحل کشورمان قرار دارد. هواپیماهای سی-۱۷، پی-۳ اوربون و جنگنده اف-۱۶ در این پایگاه که دو باند با طول نهایی نزدیک به ۳۸۰۰ متر دارد قابل مشاهده است. همچنین جنگنده‌های اف-۱۸، هواپیماهای جنگ الکترونیک ئی-آ-۶ بی پراولر نیز در مقاطعی در این پایگاه مستقر بوده‌اند.

- ۵-** پایگاه هوایی اینجرلیک **ترکیه** از جایگاه ممتازی برخوردار بوده و با پایگاه الحدید قابل مقایسه است. این پایگاه در فاصله ۸۷۵ کیلومتری از مرزهای ایران و در شمال غربی مرزهای سوریه و در شهر آدانا کشور ترکیه قرار دارد و بزرگترین هواپیمای زرادخانه نظامی آمریکا در آن مستقر هستند.
- ۶-** **پایگاه هوایی تومریت عمان** محل دیگری در منطقه است که فعالیت‌های آمریکایی‌ها در آن به چشم می‌خورد.
- ۷-** در شرق کشورمان هر چند که دورترین منطقه در خاک **افغانستان** تنها در حدود ۱۲۲۰ کیلومتر از مرزها فاصله دارد اما **۴ فرودگاه نظامی** که بیشتر مورد استفاده نیروهای آمریکایی است در فواصلی بسیار کمتر از این مقدار قرار دارند. پایگاه هوایی بگرام که محل استقرار عمده هواپیمای ترابری و جنگنده‌های آمریکایی و سایر کشورها است، در فاصله ۷۳۰ و **فرودگاه کابل** در فاصله ۷۳۲ کیلومتری مرز ایران قرار دارند.
- پایگاه بگرام** با طول باند ۳ کیلومتر پذیرای هواپیمای ترابری سی-۱۳۰ هرکولس، سی-۱۷ گلوبمستر ۲، هواپیمای پشتیبانی نزدیک A-۱۰ و انواع بالگردها شده است. از سایر پایگاه‌ها و فرودگاه‌های مهم افغانی‌ها می‌توان به فرودگاه قندهار در فاصله ۳۸۷، شیندند در ۱۲۴ و هرات در ۱۲۲ کیلومتری مرز ایران اشاره کرد.
- ۸-** یکی دیگر از مراکزی که توسط آمریکایی‌ها و بیشتر برای امور ترابری و تجسسی مورد استفاده قرار می‌گیرد **فرودگاه مناس در قرقیزستان است** که ۱۳۴۴ کیلومتر با مرزهای کشور فاصله دارد. آمریکا از حدود سال ۲۰۰۱ و در جریان اشغال نظامی افغانستان، دو پایگاه هوایی دوران شوروی را در ازبکستان و قرقیزستان از این دو کشور اجاره کرد تا از آنها برای پشتیبانی عملیات در افغانستان استفاده کند. آمریکا در نوامبر ۲۰۰۵ پایگاه هوایی ازبکستان را تخلیه کرد، اما همچنان پایگاه هوایی خود را در مناس، فرودگاه بین‌المللی پایتخت قرقیزستان، حفظ کرده، با این شرط که سه برابر اجاره سابق را به دولت محلی بپردازد.
- ۹-** دیگر پایگاه بزرگ آمریکا در منطقه پایگاه هوایی الظفره در امارات متحده عربی است. این فرودگاه در شهر ابوظبی کشور امارات متحده عربی قرار دارد و در ارتفاع ۲۳ متری از سطح دریا واقع شده است. این پایگاه بسیار بزرگ دارای دو باند اصلی با طول نهایی در حدود ۴۲۰۰ متر و دو خزشراه سرتاسری در کنار هر یک از آنها است. خزشراه راه‌های فرعی متعدد، ۵۰ آشیانه سایه بانی و تعداد زیادی آشیانه بتنی در این محل یافت می‌شود که ۲۵۳ کیلومتر از سواحل و ۱۸۴ تا ۲۲۵ کیلومتر از جزایر کشورمان در خلیج همیشه فارس فاصله دارد.

وسعت تأسیسات این پایگاه که با پایگاه الحديد قطر قابل مقایسه است؛ این گمانه را بوجود می آورد که شاید آمریکایی‌ها به فکر روزی که نتوانند از قطر علیه ایران اجرای عملیات کنند بوده‌اند.

۱۰- در بین پایگاه‌هایی که مورد استفاده آمریکایی‌ها هستند نام چند محل در **پاکستان** نیز به چشم می‌خورد که شامل دو **پایگاه مهم شمسی** در فاصله ۱۹۹ کیلومتری و **شهباز** در فاصله ۵۲۷ کیلومتری است. از پایگاه شمسی برای پرواز هواپیماهای بدون سرنشین استفاده می‌شود.

۱۱- پس از اشغال کویت توسط عراق، پایگاه‌های زیادی در **عربستان** در اختیار آمریکایی‌ها قرار گرفت که بعدها تخلیه شده و امروزه تنها صحبت‌هایی از حضور محدود برخی واحدهای هوایی آمریکا در **پایگاه هوایی شاهزاده سلطان** در **۵۷۵ کیلومتری مرزهای ایران** است.

اقتباس از : افکار نیوز

تدوین : مجتبی یعقوبی